ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 211 ԵՐԵՈՒՐԴ ՏԱՐԻ Հինգշաբթի 11 Դեկտեմբերի **1886** Հինգշաբթի 11 Դեկտեմբերի ԵՐԵՈՒՐԴ ՏԱՐԻ № 211

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամսով՝ 6 րուբլի, երեք ամսով՝ 3 ր. 50 կ.
Հատուկ 5 կոպեկ։
Բաժանորդ գրվում՝ են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրության հասցեն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարությունները ընդունվում են ամեն լեզուներով։
Յայտարարությունների գումարն 2 կ., բեկլամների համար կրկնապատիկ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ

ՆՈՐ-ԴԱՐ

ՀԱՅՈՑ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ ԹԵՐԹԸ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ո Ւ Մ

ԱՌԱՋԻԿԱՑ **1887** ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

(Չորրորդ տարի)

Կը հրատարակուի նոյն չափով և ծրագրով

Տարեկան գինն է **10** րուբլի, վեց ամսուան՝ **6** րուբլի, հատով՝ **5** կոպ.
Եւրոպայի և Թիւրքիայի բաժանորդները վճարում են 30 Ֆրանկ։
Բաժանորդ են գրվում՝ իւրաքանչիւր ամսի 1-ից։
Թիֆլիսում բաժանորդ են գրվում Ղ. Ղոյայ «Նոր-Դար»-ի խմբագրատանը։
Խմբագրատունը գտնվում է պօստատան հանդէպ, Տրօյիցկի փողոցի վերայ, Սամբա (Տրօյցկայա) եկեղեցու հանդէպ, տուն № 9։
Օտար քաղաքներից դիմում են խմբագրութեան՝ Тифлисъ, Редакція „Норъ-Даръ“ կամ Tiflis (Caucase) Rédaction «Nor-Dar».

Подписка единственной ежедневной армянской газеты «НОРЪ-ДАРЪ» принимается исключительно въ конторѣ Редакціи, Тифлисъ, въ центрѣ города, за Почтой на Тройцкомъ переулкѣ, въ домѣ № 9.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաջնորդող.— Քաղաքական արդի դրութեան առթիւ։
Քրոնիկոն.— Լուրեր։ Հայոց սովորութիւններից։
Թղթակցութիւններ.—Շամախի։
Քաղաքական.—Լուրեր։ «Նոր-Դար»-ի հետազիրներ։
Բանասիրական.—Չ'հաս է (շարունակ.)։
Յայտարարութիւններ։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Չ'ՀԱՍ Է*)

ԻՒ.

ՄԵԼՔՈՆ-ԱՂԱ ԽԱԼԱԹԵԱՆԻ ՏԱՆԸ

—

Պ. Թովմասը Պետրոսի եկած օրի էգսը արդէն յայտնել էր Մելքոն աղային իւր փեսացուի գալը և խոստացել հետևեալ օրը, որ կիւրակի էր տանել նրան իւր մօտ։

Իւր խոստման համաձայն Թովմասը վերցրեց Պետրոսին և գնաց։

Մտնելով Մելքոն աղայի բակը, որ զարդարուած էր բազմազան վարդենիների և հազուագիւտ ծաղիկների թփերով, Թովմասը ցոյց տուաւ նրանց եղբօր որդուն, յետոյ մատնացոյց արաւ դրախտանման պարտիզի և հայկական ապարանքի վերայ, որոնք իւր աչքում չատ մեծ նշանակութիւն ունէին և հարցրեց.

—Ո՞ր ամբողջ Թիֆլիսումդ էլ այսպէս տուն տեսած ունիս։

—Սրանից չատ լաւերն էլ կան այնտեղ. այնքան լաւերը, որ եթէ դու տեսնես նրանց, այս տունը մի չատ հասարակ բան կ'երևայ քո աչքում։

—Անկարելի է, բացագանչեց Թովմասը. այս տունը մի հատ է մեր ամբողջ քաղաքում...

—Գիտեմ, բայց ոչ բոլոր աշխարհում։

—Շատ լաւ. բայց խօ մեծ բան է այսպիսի տան աղջիկը ուզել. այնպէս չէ՞։

*) Տես № 210.

Թիֆլիս, 10 Դեկտեմբերի 1886

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՐԻՒ ԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

—

Հօլղարական խնդիրը դեռ իւր լուծումը չտեսաւ, այլ շարունակ զբաղեցնում է եւրոպական պետութիւններին և պատճառ դառնում քաղաքական այն անորոշ և վտանգաւոր դրութեանը, որին մենք ականատես ենք այսօր։

«Նոր-Դար»-ի քաղաքական տեսութիւններից և այլ քաղաքական յօդուածներից և լուրերից ընթերցողին պէտք է արդէն յայտնի լինի հօլղարական գործերի բռնած ընթացքը և դրանից առաջացած փոխհարաբերութիւնները։ Այժմ ոչ թէ միայն գործողներն են աւելացել, աւելի զօրաւոր գործողներ հանդէս եկել, այլ և գործողութեան բեմը ընդարձակուել և փոխուել է։

Հօլղարական գործերի չորրորդ շրջանում գործողութեան առաջին շրջանում գործողութեան բեմը Բալկան թերակղզին էր և բուն սուլթանական Թուրքիան։ Այդ երկրներն էին Ստամբուլով, Մօսկուայով, Բօդոսլաւով և այլ բօլղարական գործիչները, որոնք սիրտ էին առել ընդդիմանալու գեներալ Կաուլբարսի բարեմիտ առաջարկութիւններին, տուած խոհուն խորհուրդներին։

Ի հարկէ հասկացողի համար պարզ էր, որ դրանք չէին համաձայնուել ընդդիմանալու այնպիսի յամառութեամբ գեներալ Կաուլբարսին և ընդհանրապէս ռուսական քաղաքականութեան, եթէ մէջք չունենային, եթէ դրանց աւելի զօրաւոր դրդողներ չլինէին։

Ունգարական մինիստր Տիսսային, աւստրիական արտաքին գործերի մինիստր Կալնոկիի և անգլիական կառավարութեան գլուխ Սալիսբիւրիի բօլղարական գործերի դրութեան առթիւ խօսած ճառերը և գեներալ Կաուլբարսի հօլղարիայից հեռանալը որոշում են այն երկրորդ շրջանը, որի մէջ գտնվում են այսօր բօլղարական գործերը։

Հօլղարական խնդրում եւրոպական մեծ պետութիւնները հանդէս գալով բնական է, որ բօլղարական գործիչները այլ ևս չկարողանան Եւրոպայի ուշադրութիւնը գրաւել այն չափով, ինչ չափով կը կամենային այդ վերջինները։ Մի և նոյն ժամանակ բնական է, որ բօլղարական խնդրի առթիւ մեծ պետութիւնների հակառակութիւնը յայտնուելով, պատերազմի երկիւղը աստկանում է։

Այժմ ամբողջ Եւրոպան զինուելով անորոշ դրութեան մէջ է, ինչպէս միշտ՝ երբ խաղաղութիւնը պահպանելու համար—պատերազմի են պատրաստվում։

Գրաֆ Կալնոկիից, մարքիզ Սալիսբիրիից յետոյ ապաստում են, որ Բիսմարկը խօսէ. նրա խօսքերից, նրա տուած բացատրութիւնից կարելի կը լինէր իմանալ, թէ Եւրոպան մօտիկ ապագայում պատերազմ չէ դիմում, թէ խաղաղութիւնը ապահոված է։ Բայց իշխան Բիսմարկը աւելի օգտաւէտ է համարում լռել և քաղաքական աշխարհը թողնել անորոշ դրութեան մէջ։

Ս. Ս.

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ՏՕՆԿԻՆԻՑ (Հնդկա-Չինաստան) Մ. Ղ. մեզ գրում է.—Ներկայումս Տօնկինը մի Բաբելոնեան խառնակութիւն է ներկայացնում. ինչ տեսակ բռնութիւններ, որ ասէք, կատարում են այստեղ ֆրանսիացիները, օր չի անցնում, որ մի սոսկալի անցք չպատահի, անձնասպանութիւն, մարդասպանութիւն, գողութիւն և այլ այդպիսի բաներ սովորական են դարձել. Այժմ երկրի տնտեսական դրութիւնը ամենատար աստիճանի վերայ է գտնվում. որովհետև աշխատող ձեռքեր չկան, իսկ եղածներն էլ երկիւղից ոչինչ չեն անում. վաճառականութիւնը և արհեստներն էլ չատ ընկած դրութեան մէջ են. Տեղական բնիկ մարդիկ ճգնում են իրենց հայրենիքը և գնում ուրիշ երկիրներ, իսկ նրանց տեղ լցվում են աքսորից և թիարուններից փախած գողեր ու աւանտիւրիստներ, և կառավարութեան չգործածները զբաղանք են լրացնում։

Օրերում դրանցից մէկը կեղծ պարտամուրհակներ չգնելով տեղացի բնակիչ մի հարուստ պատուաւոր չինացի վաճառականի, այն ժամանակ կռիւը չէ կարողանում յաղթահարել նրան։

—Բայց միթէ բազմաթիւ են մեր մէջ այդտեսակ արտերը։

—Գիտեմ. ես միայն իմ ճանաչած արտերի մասին կարող եմ վկայել։

—Որոնցից մինը երևի ձերն է։

—Ի հարկէ, մարդիկ չատ անգամ այն բանի վերայ են չատախօսում, ինչ որ իրենք ունին։

—Սկսցիք. ես սիրում եմ ձեզ նման ճշմարտախօս երիտասարդներին. և եթէ ձեր սիրտը կամենայ ինձ հետ բարեկամանալ, ես ինձ չատ բաղդաւոր կը համարեմ... խորհրդաւոր ժպիտով նկատեց Մելքոն-աղան։

—Բայց գիտէք, որ ես ձեր խօսքերից չատ բան չեմ հասկանում, ծիծաղելով մէջ մտաւ հօրեղբայր Թովմասը։

—Աւելի լաւ. որքան քիչ բան իմանաք, այնքան ուշ կը ծերանաք, նոյնպէս ծիծաղելով պատասխանեց Մելքոն-աղան. ես էլ հազիւ եմ ձեր եղբօրորդու. խորհրդաւոր ակնարկութիւնները հասկանում։

—Չէ, իմ եղբօրորդին վատ բան չի ասիլ. լրջութեամբ նկատեց Թովմասը, կարծելով թէ Մելքոն-աղան վատ բան ասելու մասին է խօսում։

Խալաթեանը քթի տակ ծիծաղեց և ակնարկեց Պետրոսին. վերջինս ձևացրեց, որ իբր թէ չտեսաւ խալաթեանի ակնարկութիւնը, որովհետև ինքն իւր մէջ վիրաւորուեցաւ, որ նա ծիծաղում էր իւր հօրեղբօր միամտութեան վերայ։

Վերջապէս ներս եկան տիկին Անիկան և օրիորդ Նատալիան, երկուսն էլ փառաւոր և շքեղ հագնուած իրրև

—Ո՞ւնչ եմ ասում, ճաշակի խնդիր է. կան մարդիկ, որոնք տան հետ են ամուսնանում և մարդիկ, որոնք տան աղջկան հետ...

—Տես, ահա Մելքոն աղան գալիս է. չհամարձակուեմ նրա մօտ այդպէս բաներ խօսելու, թէ չէ ինձ կը խայտառակես. կամացուկ չընջաց պ. Թովմասը և Պետրոսի հետ միասին առաջացաւ դէպի Մելքոնը։

—Ահա ձեր փեսացուն. ես նրան յանձնում եմ ձեզ. Միացածը դուք գիտէք, ծիծաղելով ասաց Թովմասը իւր խնամուն և ծանօթացրեց նրան Պետրոսի հետ։

—Օ՛, բարով, հազար բարով. բարի լինի գալուստդ. իւղուրով լինի ոտքդ. ոչ պակաս լինիս մեր տանից. սրտագին բարեկամութեամբ ողջունեց Մելքոնը երիտասարդին և ձեռքից բռնելով առաջնորդեց նրան դէպի տուն։

—Ի՞նչ գեղեցիկ եղբօր որդի ունէք դուք, պ. Թովմաս, հարցրեց Մելքոնը իննամուն, երբ նրանք ներս մտան տուն։

—Ձեր աղջիկն էլ պակաս գեղեցիկ չէ. երկուսին էլ Աստուած իրար համար է ստեղծել, պատասխանեց Թովմասը կատարեալ անկեղծութեամբ։

—Այո, ճշմարիտ է. բայց Պետրոսը մի քիչ աւելի է։

—Ոչ. իմ հարսնացուն աւելի գեղեցիկ է. նկատեց Թովմասը, կարծելով թէ մի մեծ ճշմարտութիւն է պաշտպանում։

Թովմասը այն մարդիկներից էր, որոնք կարծում են, թէ իրենցից փոքրերը առանձին չունին, Նա առանց քաշուելու դովում էր խալաթեանի աղջկան այն կոյր հաւատով թէ «Պետրոսը հօ չի կարող նրա տգեղութիւնը տեսնել. ես իւր հօրեղբայրն եմ և իրենից մեծը ու խելօքը. ուրեմն ինչ որ ես ասում եմ, կնշանակէ ճշմարիտ եմ ասում և ինքն էլ պարտաւոր է հաւատալ»։ Աստեսակ խելքի ու հասկացողութեան տէր մարդիկ չատ կան աշխարհում, որոնք հասակով կամ նիւթական կարողութեամբ իրենցից նուաստ մարդիկների մէջ ոչ մի տեսական արժանաւորութիւն չեն ուզում ճանաչել ոչ ճաշակի և ոչ կարծիքների վերաբերութեամբ. և հենց այս սահմանափակ համոզմունքն է պատճառ, որ ի սկզբանն մինչև այսօր հնութիւնն ու նորութիւնը անվերջ պատերազմ են մղում իրար դէմ և երիտասարդ ոյժը միշտ յաղթող է հանդիսանում, չնայելով որ ծերացած ոյժը մինչև իւր վերջին չունչը էլ չէ խոստովանում իւր անկանգնելի պարտութիւնը...

Բայց Մելքոն խալաթեանը բոլորովին ուրիշ մարդ էր. նա աւելի խորագէտ և փորձուած էր, քան ուրիշ չատ խելօք մարդիկ, որոնք առհասարակ հռչակուած են լինում հասարակութեան մէջ. Նա երեսի միմիկայից արդէն կարողանում էր ճանաչել իւր հետ խօսող մարդուն, և թափանցում էր նրա հոգու մէջ՝ ինչպէս մի երեւելի դիմագէտ, և ըստ այնմ էլ յարմարեցնում էր իւր խօսքը խօսակցի կամ ունկնդիրների հետ. Պետրոսի դժգոհ դէմքից արդէն նա գուշակել էր, որ երիտասարդը սիրով չէ այցելել իւր տունը և որ այդ գործի մէջ տեղի է ունեցել մի բռնութիւն. Այդ պատճառով նա աշխատեց գրաւել երիտասարդին։

—Է՛, ասա տեսնեմ, սիրելի փեսայ, ինչպէս է առողջութիւնդ, ինչպէս են գործերդ. լսեցի որ ոսկէ մեդալով ես աւարտել ուսումդ, դա մեծ պատիւ է թէ քեզ համար և թէ հօրեղբօրդ համար. ապրիս. Աստուած էլ աւելի չնորհք տայ. Բայց տես, որ չատ չկարդաս. որքան որ ուսում ես առել, բաւական է. Այժմ հասակդ առել ես. ժամանակ է որ ամուսնանաս և ուրախացնես թէ մօրդ և թէ հօրեղբօրդ, որ հարազատ հօր երախտիք է առնել քեզ։

—Շնորհակալ եմ ձեր բարի խորհուրդների համար, պարոն, կաշխատեմ կատարել նրանց, եթէ իմ ոյժերս կներեն։

—Ոյժերի գործադրութիւնը մեր կամքից ու կորովից է կախուած, նը կատեց խալաթեանը. Անցան այն ժամանակները, երբ մարդիկ անգործ նստած աղօթում էին, որ այս կամ այն բարի հոգին յաջողէ իրենց գործը կամ ձեռնարկութիւնը. Այսօր բոլորն էլ հաւատում են, որ մի գործ յաջողեցնելու համար ոչ թէ հոգիների օգնութեան պէտք է դիմել, այլ հաստատուն կամքին, հոգեկան կորովին, որոնք կարող են յաղթահարել ամենազօրեղ արգելքներն անգամ։

—Այդ ճշմարիտ է. բայց կայ և մի փոքրիկ բացառութիւն, որ քանդում է այդ տեսութեան ճշմարտութիւնը։

—Այդպիսի բացառութիւն ես չեմ ճանաչում։

—Բայց նա գոյութիւն ունի. երբ մի գործի յաջողութեան դիմաց դրում է մէկ դիմում, թէ խաղաղութիւնը ապահոված է։ Բայց իշխան Բիսմարկը աւելի օգտաւէտ է համարում լռել և քաղաքական աշխարհը թողնել անորոշ դրութեան մէջ։

Ս. Ս.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ — Ծաղկաձորի ավագանու ընտրությունների արդյունքներով ավագանու 11 անդամ ունեցող համայնքում 6 տեղ ստացել է «Ելք» դաշինքը, 3 տեղ՝ «Ժառանգություն» կուսակցությունը, 2 տեղ՝ «Ազատ հայրենիք» կուսակցությունը։ Ընտրություններին մասնակցել է ընդհանուր առմամբ 1873 ընտրող, որոնցից քվեարկել է 1266-ը (67,6%)։ Ավագանու ընտրություններին մասնակցել է 232 թեկնածու։ Ընտրությունների արդյունքներով ավագանու 11 անդամ ունեցող համայնքում 6 տեղ ստացել է «Ելք» դաշինքը, 3 տեղ՝ «Ժառանգություն» կուսակցությունը, 2 տեղ՝ «Ազատ հայրենիք» կուսակցությունը։ Ընտրություններին մասնակցել է ընդհանուր առմամբ 1873 ընտրող, որոնցից քվեարկել է 1266-ը (67,6%)։ Ավագանու ընտրություններին մասնակցել է 232 թեկնածու։

ՊԱՐՏԱՎԱՆ — Ընտրական հանձնաժողովի հրապարակած տվյալներով՝ Պարտավանի ավագանու ընտրություններին մասնակցել է 2017 ընտրող (1103 կին և 914 տղամարդ)։ Քվեարկել է 1187 ընտրող, որոնցից 380-ը՝ նախօրեին՝ վաղաժամ քվեարկության ընթացքում։ Ավագանու 11 տեղի համար պայքարում էին 232 թեկնածու՝ 5 կուսակցությունների և 2 դաշինքների կողմից առաջադրված

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՈՉԵՆՄԱԿԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԻՆՎԱՐԻ — ՎԱՎԵՐԱԿԱՆ

ԴՈՒՔ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ ԵՔ

(Ուշադրավ տեսարաններ)

— Ա՛յ, ինչպես որ ասում եմ, ես ինքս էլ ոչ մի բան չեմ հասկանում այդ գործերից, ուստի և ոչ մի կարծիք չունեմ հայտնելու։ Ես ինձ համար միայն գիտեմ, որ ամեն անգամ, երբ ես ուզում եմ ինչ-որ բան ասել, ինձ ասում են, որ ես ոչ մի բան չեմ հասկանում, և ես լռում եմ

նելու համար. բոլոր վճարները ոսկով են կատարվում. մենք հենց այժմ էլ դեռ գանձարանում վեց միլիոն ֆըրանկ ունինք ոսկով»։

—Սօֆիայից «Нов.»ին հեռագրում են, որ Գադբան էֆէնդին բոլղարական զինուորական մինիստր նշանակվելուց այցելել է հենց այն ժամանակ, երբ վերջին ճաշելիս է եղել. ուստի և չէ ընդունել. Ցեղի է ունեցել մեծ անհամութիւն, որի միջոցին Գադբան էֆէնդին անկարգ խոսքեր է անուանել խնամակալներին։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-ի

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

8 Դեկտեմբերի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Պետերբուրգի նահանգական գատարանում այսօր սկսուեց նահանգական քարտուղար Կիլդիշի, իրաւունքներից զրկուած Կօրկի, ազնուական Շաբլօվսկու և վաճառականուհի Սվետլօվայի գործի քննութիւնը, որոնք մեղադրվում են. Կօրկը 1885 թուին կեղծագրի միջոցով պետական բանկից գնդապետ Բալանինի 220,000 րուբլի առնելուն համար, իսկ մնացեալները մեղադրվում են մասնակցութեան համար. մօտ 50 հոգի վկայ կան։

ԲԵՐԼԻՆ. Բոլղարական պատգամաւորութեան անդամները երէկ հետևեալ դեսպաններին այցելութիւն արին. գրաֆ Նուվալօվը, որին նրանք երկու անգամ գնացին, չընդունեց նրանց. աւագ-քարտուղար գրաֆ Բիսմարկը պատգամաւորութեան անդամներին ընդունելով, նրանց ցոյց տուեց, որ անհրաժեշտ է Ռուսիային հպատակել։

9 Դեկտեմբերի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Նեվան սառեց։

ԲԵՐԼԻՆ. Այսօր կէս օրին բոլղարական պատգամաւորութիւնը դուրս եկաւ դէպի Պարիզ։

Սմբողջ միջին Գերմանիայում սաստիկ բուք է անում. շատ տեղերում երկաթուղային երթևեկութիւնը դադարած է։

ՀՈՒՐՅԵՎՕ. Պահեստի զօրքը կօնստանտինօվ սպայի առաջնորդութեամբ ապստամբեցան և յայտարարեցին, որ ոչ Սիստօվօն և ոչ էլ Պլեվնան չեն ընդունում ոչ կառավարութեան և ոչ էլ խնամակալութեան։ Սօֆիայից զօրք է ուղարկուած ապստեղ։ Պլեվնայի շրջանի բոլոր ժողովուրդը պատրաստվում է Սիստօվօն պաշարելու։ Պահեստի զօրքը շատ հրացան և վառօդ ունի։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. «Journal de St.-Pétersbourg»-ը հերքում է Վիննայի մի լրագրի հաղորդած տեղեկութիւնները բոլղարական պատգամաւորութեան Կօբուրգեան պրինցի կանդիդատութեան մասին Վիննայի ռուսական դեսպանի հետ ունեցած խօսակցութիւնը. միևնոյն ժամանակ լրագիրը նկատում է, որ ռուսական կառավարութեան այդ կանդիդատութիւնը մերժելը ոչինչ վիրաւորական չէ բովանդակում իւր մէջ Կօբուրգեան պրինցի համար, որ ընդհանուրի համակրութիւնն է վայելում։

ԲԵՐԼԻՆ. Բիսմարկի օրգան «Nordd. Allg. Zeit.»-ը մխիթարական է համարում ռուսական կառավարութեան վերջի շրջաբերականի բովանդակութիւնը, և մեծ հաճոյքով մէջ է բերում «Прав. Вѣст.»-ի այն կտորը, ուր մատնացոյց է անում Ռուսիայի և Գերմանիայի բազմաթիւ շահերի վերայ։ Այնուհետև ցոյց տալով, որ Գերմանիայի և Ռուսիայի թշնամութիւնները ցանկալի է Ֆրանսիացիներին, անգլիացիներին և Գերմանիայի ներքին թշնամիներին, լրագիրը յայտարարում է, թէ Գերմանիայի քաղաքականութիւնը առանց շեղուելու այն համոզումն է ունեցել, որ Գերմանիան Բոլղարիայում ամենևին շահ չունի։ Գերմանիայի ազդեցութիւնը գոյծ է դրուած եղել միշտ ընդհանուր խաղաղութիւնը պահպանելու համար, և Գերմանիայի քաղաքականութեան ուղղութիւն տուողները այդ ձգտման կողմից սխալանքի մէջ չեն ընկնիլ, որովհետև նրանց հաւատը Ռուսական Կայսրի բնաւորութեան իմաստութեան և հաստատութեան մասին անյաղթելի է։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՕՐՍԱՆ

Երեք ամսական դրամագիտքը

Լօնդօն $22^{5}/_{16}$, $22^{7}/_{16}$, $22^{11}/_{32}$.
Համբուրգ $189^{7}/_{8}$ $190^{1}/_{4}$, $189^{7}/_{8}$
Պարիզ $235^{5}/_{8}$, $236^{1}/_{2}$. $235^{3}/_{4}$.
Պօլուիմպերիալ 8 ր. 84 կ. սակ.
Մաքս. կուպոն. $171^{3}/_{4}$ ր. — սակ.
Սրճամթ . . . 1 ր. 38 կ. սակ.
Բօրսալին դիս. 5 և $6^{1}/_{2}$%
Պետակ. բանկի 5% տոմսեր.
1-ին շրջանի $99^{3}/_{4}$ ր. կ. սակ.
2-րդ » . . $99^{3}/_{4}$ ր. կ. սակ.
3-րդ » . . 99 ր. — կ. ծախ.
4-րդ » . . 99 ր. — կ. սակ.
5-րդ » . . 99 ր. — կ. ծախ.
100 և 1000 արևելեան փոխառութեան 5% տոմսեր
1-ին շրջանի $98^{1}/_{4}$ ր. կ. սակ.
2-րդ » . . $98^{1}/_{2}$ ր. » սակ.
3-րդ » . . 98 ր. 62 » սակ.
Առաջին ներքին փոխառութեան 5% տանող դրամարկ տոմսեր . . . $239^{1}/_{4}$ ր. — սակ.
«2-րդ . . . $220^{3}/_{4}$ ր. — սակ.
$5^{1}/_{2}$% բենտեր $104^{1}/_{2}$ ր. — սակ.
Ոսկէ բենտ. $184^{3}/_{4}$ ր. — սակ.
Երկաթուղու բենտ 99 ր. — կ. ծախ.

Պետերբուրգի բօրսալի տրամադրութիւնը խաղաղ է։

10 Դեկտեմբերի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Լօնդօնի «Morning Post»-ում հրատարակուած պաշտօնական յօդուածի առթիւ, որ ուղղակի սպառնալիքներ է կարդում Բ.-Գրան՝ Ռուսիային մօտենալուն համար, «Journ. de St. Pétersbourg»-ը ասում է, որ «Morning Post»-ը և նրա թելադրիչները պատերազմի սպառնանք են թափում հենց այն միջոցին, երբ կաբինէտները բարեխղճօրէն միջոցներ են պտրում հաշտեցնելու բոլղարական ճգնաժամի պատճառով առաջացած բազմատեսակ շահերը, և Բ. Ռուսեն ու Ռուսիան էլ, որպէս այդ հարցումը աւելի մեծ շահեր ունեցող պետութիւնները, համաձայնութեան են նրա մի այնպիսի եղանակով վճռուելուն, որ բաւականացնէր նրանց և համապատասխաներ Բերլինի դաշնագրութեան։ Լրագիրը լռում է առ այժմ այն մասին, թէ խաղաղութիւնը խանգարո՞ւմ է արդեօք նրանց, որոնք բոլղարական խնդիրը յոյս ունէին երկպառակութեան բոց գարձնելու, կամ թէ Բ. Գրան արուած սպառնալիքը ուրիշ իմաստ ունի. բայց ասում է, որ այդպիսի գրգռեցուցիչ քաղաքականութեանը գատապարտող պետութիւնները պէտք է որ յայտարարէին խաղաղութիւնը պահպանելու վճռի մասին և բողոքէին Բ. Գրանը վախեցնելու այդ քաղաքականութեան դէմ։ Լրագիրը յոյս ունի, որ պետութիւնները այդպէս էլ կը վարուին, և քանի որ սուլթանը կաշխատի խաղաղութիւնը պահպանել և հաշտուել, նա իւրկողմը կունենայ զօրաւոր համակրութիւններ և եռանդուն աջակցութիւն։

Խմբագիր-հրատարակիչ
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հինգշաբթի, դեկտեմբերի 11-ին

Անդեռադարձելի վերջնական առաջին հանրայացում

ՓԻԶԻԿ Կ. Օ. ԿՐԱՈՒԶԷԻ

Ամպալին պատկերները Նիկիտինի ցիրկի շինութեան մէջ։
Սկիզբն է երեկոյեան 7½ ժամին։

1—1

Կ. ՊՕԼԻՍԻ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐԻ ԵՒ ԿԱԹԻ ԽԱՆՈՒԹ

Կ. Ս. ՍԱՓԱԵԱՆՑԻ

(Սօլօլակի փողոց, տուն Թալիբեանցի)

Թարմութիւնը՝ որ պատրաստած իրեղէնների առաջի պահանջը և յատկութիւնն է՝ յարգելի հասարակութիւնը միշտ կարող է գտնել մեր խանութից արտահանած մթերքների մէջ, այն է՝ կոնֆէկտի, զանազան տեսակ քաղցրաւենիների (Խ-ջոպա), շաքարահացի, կարկանդակի, առաւելապէս այն անուշահամ եղոյզի մէջ, որ ամենայն առաւօտ պատրաստվում է մաքուր և յատակ իւղից։

Յանկացողները կարող են ապսպրել երեկոյթների և պարահանդէսների համար ամեն տեսակ իրեղէններ նոյնպէս և պաղպաղակ (Մոռօժնո)։

Նաև ամենայն ժամանակ պատրաստվում է և վաճառվում է մեր խանութում շոկոլադ, սուրճ (ղահվէ) թէյ, իստակ կաթ, սեր, մաքուր իւղ և տաք եղոյզներ։

10—3

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1887 ГОДЪ

„ЭПОХА".

II ГОДЪ ИЗДАНІЯ.

ЕЖЕМѢСЯЧНЫЙ ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ЛИТЕРАТУРНЫЙ ЖУРНАЛЪ.

Имена какъ: Н. Чаевъ, И. Саловъ, С. А. Юрьевъ, Н. Лѣсковъ, Д. Минаевъ, Вл. Немировичъ-Данченко. князь Сумбатовъ (Южинъ), Н. Сторожевскій, Фр. Шпильгагенъ, Фр. Гаклендеръ, Н. П. Аксаковъ, Н А. Потѣхинъ. А. Н. Майковъ, Л. И. Пальминъ, В. П. Бефани, Е. Оржешко. Э. Вогюэ, Н. Угрюмовъ, В. С. Баскинъ, С. Н. Филипповъ, И П. Деспотули и многіе другіе обезпечиваютъ читателямъ „Эпохи" то художественное содержаніе, которое они въ правѣ требовать отъ ежемѣсячнаго художественно-литературнаго журнала.

«Эпоха» помѣщаетъ **исключительно выдающіяся литературныя произведенія** лучшихъ нашихъ авторовъ. Строго слѣдуя своей задачѣ, «Эпоха» воздерживается отъ помѣщенія излишняго балласта, желая, чтобы читатель нашелъ въ каждой книжкѣ «Эпохи» исключительно матеріалъ, заинтересовывающій его отъ начала до конца, и, чтобы такимъ образомъ, не осталась непрочитанною ни одна страница «Эпохи». Въ этомъ и заключается особенность нашего журнала.

Чутко слѣдя за каждымъ вновь-появляющимся, въ Россіи или заграницей выдающимся литературнымъ произведеніемъ, Редакція «Эпохи» при выборѣ матеріала и въ будущемъ году будетъ руководствоваться исключительной цѣлью—дать лучшее изъ лучшаго.

Въ первой годъ своего изданія «Эпоха» сразу пріобрѣла общую симпатію своихъ читателей, и въ 1887 приложитъ всѣ, отъ нея зависящія мѣры, чтобы успѣхъ и симпатія перваго года, были обезпечены и въ будущемъ.

Стремясь группировать вокругъ себя лучшихъ современныхъ писателей, Редакція «Эпохи», такимъ образомъ, вполнѣ разсчитываетъ доставить своимъ подписчикамъ истинно-художественное наслажденіе.

„Эпоха"—первый и пока единственный представитель въ Россіи того типа изящныхъ **ежемѣсячныхъ** художественно-литературныхъ журналовъ, каторый господствуетъ и занимаетъ первое мѣсто заграницей уже въ теченіи многихъ лѣтъ; составляя необходимую принадлежность почти каждой образованной семьи.

Помѣщая множество серьезнаго матеріала, въ художественной формѣ «Эпоха», вмѣстѣ съ тѣмъ, дастъ въ будущемъ году въ приложеніяхъ къ каждой книжкѣ по одному разсказу юмористическаго содержанія. Мастерское изложеніе этихъ разсказовъ отличается блестящимъ остроуміемъ, и они будутъ богато иллюстрированы въ манерѣ кроки, талантливѣйшими русскими и иностранными художниками этого жанра.

«Эпоха» выходитъ ежемѣсячными книжками, объемомъ около 10 печатныхъ листовъ каждая, и будетъ богато и изящно иллюстрирована.

подписная цѣна на 1887 годъ:

на 1 годъ безъ доставки	5 руб.
съ доставкою и пересылкою	6 »
на ½ года безъ доставки 3 руб. съ пересылкой	3 » 50 к.
съ пересылкой заграницу	8 »

Допускается разсрочка подписныхъ денегъ: При подпискѣ . . . 2 рубля, 1-го Марта 2 руб. и 1-го Августа 2 руб.

Подписка принимается во всѣхъ лучшихъ книжныхъ магазинахъ. Въ С.-Петербургѣ, въ отдѣленіи Редакціи «Эпоха»: Невскій проспектъ, № 8, при конторѣ Ф. Петрикъ. Гг. иногородніе адресуютъ прямо въ Редакцію журнала «Эпоха», Москва, Столешниковъ пер., д. Корзинкина.

Редакторъ **Д. А. Мансфельдъ.**

Издатель **Л. Метцль.**
(Ц. 28464) 10—1

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 10-го Декабря 1886 г.

Տպարան Մ. Փ. Թոխինեանց

Типографія М Д. Ротиніанцъ Гол. пр., д. № 41